

שריביטחון-לשעבר שרון
לבדוק את החולטה

צורו של לביא יישאר בידהם. היום ברור לגמרי כי גם אם לא היה לביא לפיל לבן, ויתעופף לבסוף, הוא יהיה מעין גמל מעופף, בעל כמה דבשות: יהיה מטוס אמריקאי יותר מישראלי, לא

חשבו בעיקר שתי חברות, שבאותה תקופה פיתחו את המטוס המתקדם אף-18 לי מען הצי האמריקאי ולמען חילות היב"ש. היא אלה חברת נורת'רופ, שפיתחה את המטוס למען חיל היבשה, וחברת מקדונל-דגלט, שפיתחה את הדגם לצי. תחילה נראה היתה שחברת נורת'רופ עומדת לזכות במרוץ על בניית הכנפיים. זה היה כאשר דובר על-ידי שחברת ג'נרל אלקטריק תייצר את מנוע המטוס. את שתי החברות ייצג בישראל איש רבייה-שפה בתחום התעופה: היה זה האלוף (במיל) מרדכי (מוטי) הוד, מי שהיה מפקד חיל-האוויר הישראלי, וחבר קרוב של שריביטחון בתקופה שבה התקבלה החלטת על ייצור לביא, הוא עזר וייצמן. חברת נורת'רופ סילקה את מי שייצג אותה, אלוף-מישנה (במיל) נתן אלדר, כדי להביא במקומו את הוד.

מן החלטת על פיתוח הלביא יהנו הקונצרנים הגדולים - כלל, נכד, דיסקונט-השקעות ומיפעלי אייזנברג - והם יעניקו לארנס ולארידור גיבוי כוללי מקידי-אל-קיד!

מוכן לספק את התקציבים הדרושים לפי תוח המטוס הישראלי החדש. להודעה זאת יש מטרה אחת ויחידה: ליצור לחץ על האמריקאים. ישראל כאילו

רק מבחינת תכנונו והידע המושקע בו, אלא גם מבחינת ייצורו.

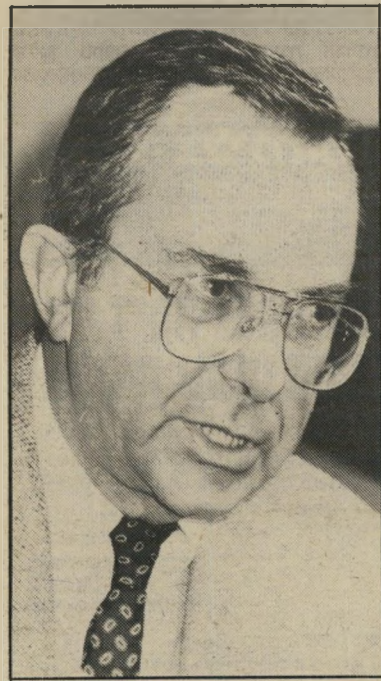
עם זאת, חשוב היה למישרד-הביטחון הישראלי, על ראשו המתחלפים, לייצר את לביא. ישראל מייצרת בעצמה את הרובה נגיל, המתחרה בהצלחה ברובה הסער הסובייטי המצוי בזירת המיזרח התיכון, קלשניקוב. ישראל מייצרת גם את טנק המערכה מרכבה, העשוי להילחם בטנקים הסובייטיים החדשים. ישראל מייצרת בעצמה תותחים מתנייעים מוצלחים, מרגמות, טילים מסוגים שונים וספינות קרב קטנות. כל אלה כלי נשק היכולים להתמודד עם כלי-נשק סובייטיים וגם מערביים, המקבילים להם ברמתם. אך בכל מה שנוגע לייצורו של נשק ההכרעה של שדה-הקרב המודרני, תלויה

אך החלטת של בגין לשנות את התורכיה, ולהעדיף מטוס גדול וחזק יותר, סיפקה את נורת'רופ ואת ג'נרל אלקטריק מהמנות הלביא. המנוע של ג'נרל אלקטריק לא היה חזק דיו, ואילו נורת'רופ לא גילתה התלהבות לפתח מטוס שיתחרה בי מטוסיה שלה. לעומת זאת, פתחו נציגי החברה במסע שינוע, שנועד לשנות את החלטת על ייצור לביא, ולהניע את מישרד-הביטחון ואת המסכ"ל לרכוש מטוסים מתקדמים מתוצרת נורת'רופ.

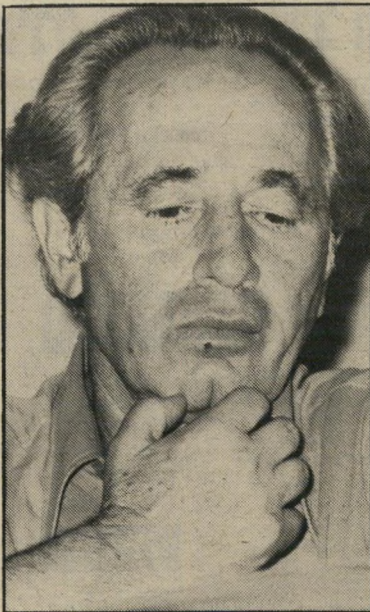
במקום שתי החברות האמריקאיות אה-לה, נכנסו לתמונה שלוש חברות אחרות. פראט-אנדריוטי, שהוכרה כבר, היתה אמורה לרכוש 20% מליון דולר 49% ממניותיו של מיפעל המנועים בבית-שמש, ולפתח את המנוע של לביא. חברת מקדונל-דגלט היתה צריכה לפתח ולייצר את

שריביטחון-לשעבר בגין
להגדיל את המנוע

שריביטחון ארנס
להתחיל מההחלטה

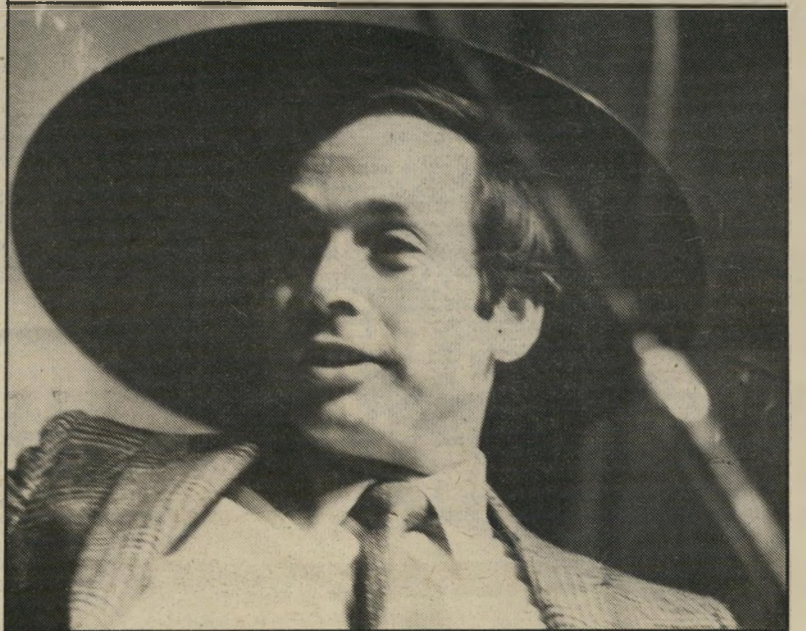
שריביטחון-לשעבר פרס
להשהות את החלטת

מאידך, החלטת זאת של מישרד-האוצר היא בבחינת זריקת-עידוד נוספת לתעשיית הנשק הישראלי, שמילחמת-הלבנון שילשלה כסף רב לכיסי בעליה. מיפעלי המתכת והאלקטרוניקה של קונצרן הענק כלל, מיפעלי הנשק של כור ההסדרות, בתי-החרושת לנשק של החברה להשקעות של בנק דיסקונט, המיפעלים של אייזנברג ושל עוד כמה עשרות בעלי-הון, שהם בעלי אינטרסים משוריינים בתחום הנשק, כבר נערכים לקבלת נתחים בייצורו של מטוס-הקרב הישראלי החדש.

אחרון דברת מכלל, דן טולקובסקי מי החברה להשקעות של בנק דיסקונט, ישעיהו גביש מכור ושאלו אייזנברג יעניקו לארנס ולארידור את כל הגיבוי הפוליטי שהם זקוקים לו. המערך, הליבי-רלים וחרות יתמכו ללא-סייג בהחלטת על בנייתו של לביא הישראלי.

אך כאמור - באלה לא יהיה די. האמריקאים הם בכל מיקרה שותף חיוני, לא רק משום שהם היו חייבים לספק את הידע הטכנולוגי, ותמורת זאת גם ידרשו חלק נכבד מן השותפות, אלא גם משום שהם מחזיקים בידם את הפיקוח המוחלט על מכירת הנשק של ישראל.

שלמה פרנקל

מנהל-חברות גנגר
מומחה לאמריקאים

ישראל לחלוטין באספקת המטוסים האמריקאית, ומצב זה באה לשנות. לפחות במידת-מה, ההחלטת על ייצור לביא, אך זאת יודעים גם האמריקאים, וקשה להניח שהם מעוניינים בכך. התלות הצבאית היא גם תלות מדינית, והאמריקאים לא היו רוצים שישראל תשתחרר מן התלות בהם, לא מבחינה צבאית, לא מבחינה כלכלית, ולא מבחינה מדינית. המשימה שתעמוד עכשיו בפני שריביטחון הישראלי החדש, משה ארנס, תהיה

הכנפיים וחלק מהונב, בייחד עם חברת אחרת, ג'נרל דיינמיקס. שתיים מן החברות האלה - פראט-אנדריוטי וג'נרל דיינמיקס - מיוצגות בישראל על-ידי סוכנות הנשק אלול, שבה שותפים שוהר בשוהר שותפרי-לשעבר של עזר וייצמן, דוד קוליץ, וקונצרן כור ההסדרות. את מקדונל-דגלט מייצג בישראל ג'ורג' לייזון, יהודי-אמריקאי שהיה אלוף-מישנה בחיל-האוויר האמריקאי.

ישראל פיתחה דובה-סער, תוחח מתנייע, סנק מערכתה וסיליים - האם יסכימו האמריקאים שיהיה לה גם מטוס?

לשכנע את החברות האמריקאיות שכדאי להן לייצר את לביא, ובדרך זאת להתגבר על התנגדותה של הממשלה האמריקאית. זאת אינה משימה קלה. מן המהלכים האחרונים של משה ארנס מתברר, שהוא מנסה לשכנע את האמריקאים על-ידי העמדתם לפני עובדות

להבות רבה, בשעה שהריונים על פיתוח לביא נמשכו, הם לוו בניסיונות אמריקאים לשכנע את ישראל לרכוש יותר ו יותר מטוסים מוכנים מתוצרת ארצות-הברית. החברות האמריקאיות גם היתנו את נכונותן לספק לישראל ידע טכנולוגי, בהבטחה ישראלית לרכוש מטוסים. האמריקאים גם עמדו על-ידי, שחלק גדול מיי